

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Tel. uredn. 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase sprejema tudi oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

Dogodki zadnjih dni

V zadnjih dneh so se v našem političnem življenju pripetili dogodki, ki zbujajo pozornost in ki povzročajo v našem tisku živahne polemike. V središču komentarjev in polemik je predvsem Zagreb, kjer se vse bolj javljajo separatistične tendence in kjer so v nedeljo gasilci sledili zgledu hrv. kmetov ter hrv. zdravnikov in proglasili svoj izstop iz Jugoslovanske gasilske zveze. »Samouprava«, osrednje glasilo JRZ pravi, da takšne stvari Jugoslavijo pred inozemstvom kompromitirajo in da predstavlja zagrebska politika politiko absurdov. Nj pa sprožila »Samouprava« misli, kako bi moralo biti in kaj bi bilo treba storiti, da se takšna »politika absurdov« ne bo več nadaljevala. Precejšnjo osvetlitev položaja prinaša izjava g. Snoja, ki je v smislu poročila ljubljanskega popoldnevnika Jugoslovanske radikalne zajednice dejal: »Pisker, ki smo ga včeraj z muko štiri dolge ure krpali, je danes počil. To je jedro vsega.« Današnje »Jutra« pa pristavlja k temu: »Mi se bojimo, da ne pokajo samo piskri, nego da so na delu sile, ki bodo, če pojde tako naprej, kmalu razbile celo trgovino porcelana.«

Nedeljski zagrebski sklepi pa so povzročili raznovrstne komentarje tudi v drugih listih v naši državi, ki po svoje tolmačijo posledice sklepov hrvatskih gasilcev, ki so, kakor povzemamo po »Hrvatskem dnevniku«, bili deležni tudi simpatij od strani vodstva slovenskih gasilcev, ki je po razrešitvi pokojnega staroste J. Turka skoro izključno v rokah pristajašev JRZ.

Nadaljuje pa se tudi polemika, ki ji je dala obilo netiva dr. Mačkova izjava v »Morningpostu«, in pa v »Timesu«. V smislu te izjave je dr. Maček pisal srbski pravoslavni cerkvi in beograjski izvenparlamentarni opoziciji, da Hrvatoma ni mar konkordata, in da bo, če se ustanovi koncentracijska vlada, njegov prvi predlog ta, da se konkordat odstavi z dnevnega reda in da se v državi vpostavi verski mir. V polemiko sta se zapletla zlasti zagrebski »Hrvatski dnevnik«, ki je »Slovenec« precej dobro navil ušesa radi zadnjih komentarjev o tej stvari, ter dravobanska glasila JRZ. V tem hrupu izjav in zmešnjav pojasnil je postal »Slovenec« silno nervozen in se razburja na naslov »Hrvatskega dnevnika«, češ da gre spričo navedenih Mačkovih izjav za vprašanje mimo katerega »ni mogoče iti s frazami, ki ničesar ne povedo, ampak izgledajo tako, kakor da bi mačka hodila okoli vrele kaše«.

»Čemu torej, gospodje« — vzklika patetično »Slovenec« — »dvigate toliko krika in šuma, ko pa vam ni ničesar močemo in bi vi lahko s par jasnimi in točnimi besedami pojasnili, kaj je na stvari, ne pa, da sedaj celo nas silite do suma, da nekaj ni v redu in da smo se o stališču vodje HSS mogoče le zmotili.«

Tako se je moralo ljubljansko osrednje glasilo JRZ v tej polemiki žalostno umakniti ter preiti od prvotnega suma, da bi bil mogel dr. Maček kaj takšnega izjaviti, k sprijaznjevanju z mislijo in sumom, »da nekaj ni v redu«, kar očitno silno razburja in draži »Slovenec« krog.

V Beogradu pa je zopet oživel politično življenje z vrnitvijo predsednika vlade in zunanjega ministra dr. Milana Stojadinovića. V Beogradu je bil na železniški postaji sprejem, ob kateri priliki je imel notranji minister dr. Korošec pozdravni nagovor, v katerem je med drugim dejal: »Vračate se z odpočitka na delo. Vaš odpočitek je bil kratek. Zaslužili ste daljšega. Toda vi hočete biti, ker so nasprotniki svoj boj potencirali do ma-

Ali more izbruhniti vojna?

Newyorški „National“ a rajhovskem vojnem potencialu

NEWYORK, 17. avgusta. Tukajšnji liberalni »National« objavlja članke Ludvika Lora o tem, ali bo v Evropi izbruhnila vojna. Iz tega članka, ki zbuja silno pozornost, povzemamo: »Pred letom 1914 je bila Nemčija kreditujoča država, danes spada med dolžnike. Vsi vemo, da rajhovska banka namerno prekriva svoje dejansko stanje, ker si ne usoja priznati svojega bankrota. Njena zlata rezerva ni večja kakor 300 milijonov RM. V slučaju vojne bi morala Nemčija plačati v gotovini ves svoj uvoz iz inozemstva. Navzlic avtarkiji in štiri letki bi Nemčija morala uvoziti mnogo več kakor v svetovni vojni. V vsakem slučaju je gospodarska pozicija Nemčije slabša, kakor pri katerikoli drugi državi, izvzemši Italijo. V prostranih gozdnih predelih Srednje Nemčije se strogo čuvajo področja, o katerih ni mogoče izvedeti, zakaj so izbrana. Delavci, ki so tamkaj zaposleni, so popolnoma separirani in so jih spravili tjakaj iz drugih krajev Nemčije. Četudi so ta dela strogo tajna, je vendar vsem jasno, da se gradijo tamkaj nove utrdbe, aerodromi, tvornice letal in municije. Fantastični zneski so šli za nove preemistivne industrije, za razne eksperimente v industriji surogatov, za gradnjo tvornic, vojnega materiala in municije, vojašnice itd. Dr. Priester meni, da je Nemčija v letih 1933 do 1936 izdala za te namene okoli 30 milijard mark izven rednih proračunov. Drugi nemški strokovnjaki zatrjujejo, da je ta vsota dvakrat toliko. Vsa poedinec v Nemčiji ve, kje je njegovo mesto v slučaju izbruhne vojne. Vsakdo je ocenjen glede sposobnosti in postavljen tja, kjer lahko največ koristi. Žene se sistematično udeležujejo v industriji, da bi v danem trenutku mogle nadomestiti moške. Nova Nemčija ne misli več na revanžo, ker bi ta ideja ne vlekla. Pač pa se nemški kapitalizem zanima za ekspanzijo, za kolonije in tržišča. Stvari, ki so Nemčiji potrebne, se nahajajo na vzhodu. To pa pomeni vojno s sovjetsko Rusijo. Nemčija mora voditi ofenzivo v pravcu Črnega morja, s pomočjo Madžarske ali pa Poljske. Vsaka vojna, ki bi jo izzvala Nemčija, pa bi nedvomno potegnila za seboj vso Evropo. Nemčija bi se morala boriti na življenje in smrt na vseh frontah. Sedanj rajhovski voditelji se tega zavedajo in so v svojih mednarodnih odnošajih silno previdni. Toda dejstvo, da se Nemčiji ni posrečilo, da si pridobi pozitivne zaveznike razen Italije, Madžarske in morebiti, kar pa ni sigurno, tudi Poljske, še ne predstavlja garancije, da bi do vojne ne moglo priti. Nemška politika groženj povzroča v inozemstvu vznemirjenje, v notranjosti pa vedno večja bremena in gospodarske težave, ki lahko povzročijo končno komplikacije, iz katerih bi bila vojna edini izhod.

Bilanca šangajskega pekla: 12.000 mrtvih, 12.000 ranjenih

PARIZ, 17. avgusta. Pri Šanghaju je padlo doslej okoli 12.000 mož. Približno toliko jih je bilo tudi ranjenih. Umrlo je tudi 8 inozemcev. Drobcji letalske bombe so hudo ranili tri Nemce.

Vse večja nesigurnost mornarja

ČANAK, 17. avgusta. Ob vходу v Dardanele je še neugotovljena podmornica izstrelila proti španskemu parniku »Cuidad de Cadiz« osem granat in dva torpeda. Parnik se je v trenutku potopil. Kapetan z 79 mož posadke se je rešil na neki sovjetski parnik, ki je plul proti Črnemu morju. Kapetan je izjavil, da je

TOKIO, 17. avgusta. V smislu poročila iz Šanghaja je Čangkajšek po konferenci z vsemi političnimi voditelji sklenil, da se sedež nankinške vlade premesti drugam.

podmornica imela znak Frankove Španije. LONDON, 17. avgusta. Po vesteh iz Golette je včeraj britanski cisternski brod rešil posadko panamskega motornega broda »W. M. C. Knight«, ki je bil zapaljen z vnetljivimi izstrelki iz topov dveh tajinstvenih torpedovk.

ksima, zdaj med nami v naši bližini, v naši sredini. V veliko veselje in zadovoljstvo nam je, da je naš voditelj spet med nami.«

V isti številki, v kateri poroča beograjska »Samouprava« o sprejemu predsednika vlade, prinaša poročilo o dogodkih v Mladenovcu. Iz tega poročila povzemamo:

Uvodoma pravi »Samouprava«, da je vse te »demonstracije« v velikem obsegu pripravila opozicija in je tudi topotirala za nje cerkev, odnosno cerkvena dvorišča. V svojih nadaljnjih izjavah poroča »Samouprava« o dogodkih v Kragujevcu in Kraljevu. V Kragujevcu so nastali izgredi, »četudi je škof po službi božji pozval navzoče, naj se v miru in dostojno razidejo. Škof sam je ostal v cerkvi. Niso pa poslušali škofa 4 popi, ki so se pred tremi zastavami podali v me-

sto in okoli sebe zbrali tudi tipe, katerim ni nič sveto in ki se drugače v življenju bore pod čisto drugimi zastavami.«

Zatem poroča »Samouprava« o dogodkih v Mladenovcu, kjer da »ni zmagal razum. Tam je bila za časa službe božje zbrana množica v cerkvi in na cerkvenem dvorišču. Po službi božji so se demonstrantje spustili z griča v mesto. Dokler so manifestirali z vzkliki, je policija zavzela stališče opazovalca, četudi so padale na njo številne žalitve. Toda ko je množica, ki so jo spodbujali mnogi opazovalci in popolnoma neznanj ljudje, ki so prišli k službi božji od neznanega kod, in začela vpiti pred hišo narodnega poslanca Milana Badžaka, se policija, poučena radi presenečenja v Sarajevu in Bijelinu, ni dala presenetiti. Množica je napadla Badžakovo hišo, razbila šipe in podrla ograjo. V kritičnem trenutku se je

Gospodarske beležke

Strokovni odbor za sadje in povrtino se je ustanovil pri zavodu za pospeševanje zunanje trgovine. V smislu pravilnika, ki je bil te dni objavljen, bo imel navedeni odbor nalogo, da proučuje možnost in pospeševanje izvoza sadja, povrtine in njihovih proizvodov in da v to svrhu stavi potrebne predloge, nadalje, da skrbi za pravilno in uspešno uporabo obstoječih predpisov o kontroli in kako-vesti sadja in povrtine za izvoz in da izda potrebne sklepe, nadalje da pri izvoznih predmetih, katerih izvoz je omejen, vodi posebno evidenco in da vrši koordiniranje izvoznih poslov, kolikor je predpisano, in končno, da vrši tudi druge posle v zvezi z zunanjo trgovino teh predmetov, ki jih odboru naloži trgovinski minister. Poleg šestih članov, ki so državni uradniki, tvorijo strokovni odbor po trije predstavniki zainteresiranih trgovinskih in združenih organizacij, ki jih določi trgovinski minister v sporazumu s kmetijskim ministrom.

Nov trgovinski sporazum se je sklenil med Italijo in Albanijo. V smislu tega sporazuma se bo v bodoče še bolj favoriziral uvoz italijanskega blaga v Albanijo. Albanska vlada je na osnovi tega sporazuma že izdala odlok, po katerem bo treba v bodoče za uvoz vseh vrst blaga iz inozemstva razen iz Italije, USA in Grčije posebnih dovolenj. Spričo tega ukrepa se bo vsekakor znatno omejil albanski uvoz iz Jugoslavije in drugih držav.

Iz fonda za javna dela ene milijarde dinarjev je bilo doslej izplačanih 459 milijonov dinarjev. Peta tranša 5% srednjeročnih bonov za javna dela je bila izplačana dne 14. t. m. in sicer v višini 16 milijonov 465.335 dinarjev. Od navedene vsote so stavili podružnici Državne hipotekarne banke v Ljubljani na razpogo 2 milijona Din, ki se bosta uporabila za izplačanje podjetnikov, ki so izvršili javna dela v Sloveniji.

22,8 milijona metrskih stotov pšenice znaša naša letošnja pšenična letina po cenitvi kmetijskega ministrstva. Letošnji pridelek je torej za 6,4 milijona metrskih stotov ali za 22% manjši nego lanski. Vendar pa je bila pri tem naša letošnja letina pšenice precej boljše kakor v letih 1935 in 1934. V letu 1932 smo pridelali 14,5 milijona metrskih stotov, leta 1933 — 26,3 milij., leta 1934 18,6 milij., leta 1935 19,9 milij., leta 1936 29,2 milij. Kakor vidimo je bila letošnja letina pšenice nad povprečjem zadnjih let. Če navzlic temu zaostaja v primeri z lanskim letom za 22%, je to pripisati okolnosti, da smo imeli lani naravnost rekordno letino.

čul iz množice strel na policijo. Šele tedaj, ko je bil ranjen neki čuvaj javnega reda, je policija oddala salvo v zrak. Ko je bil ranjen neki orožniški oficir z nožem v roko, je orožništvo radi obrambe streljalo na demonstrante. Žal je bilo pri tem nekaj mrtvih in ranjenih. Do sinoči niso mogli nikogar od demonstrantov aretirati, kajti krivci, ki so prišli v Mladenovac od drugod, so hitro pobegnili, čim so izvedeli za nesrečo. Ob zaključku navaja »Samouprava« kratko izjavo narodnega poslanca Milana Badžaka, ki je dejal: »Raje bi videl, da so mi celo hišo zažgali in vse porušili, samo da me bi prišlo do smrtnih slučajev.«

Navedeno poročilo »Samouprave« je povzel tudi »Slovenec«. Drugi listi niso še o teh dogodkih poročali.

Mali oglasi

Prodaj

PRODAM PAR KONJEV
plato voz in kmečki voz. —
Ruška 21. 4497

KOLESA
kakor šivalne stroje proda na
obroke na račun Din 100.—
mesečni obroki po Din 100.—
Mehanik Rupert Draksler,
Vetrinjska ul. 11, tel. 23-79.
4388

Kupim

Štirikolesni
ROČNI PLATO VOZ
kupim. Cerin, Pristaniška 3.
4501

Sobo odda

SOBO
s posebnim vhom in hrano
oddam. Vrbanova 28, pritičje,
desno. 4505

OPREMLJENO SOBO
s kopalnico oddam. Naslov v
upravi. 4502

SOBA
sončna, zračna, mirna, lepo
opremljena, se odda. Istim
se sprejme uradnica v veliko
sobo k domači hčerki. Naslov
in pogoji v upravi »Večerni-
ka«. 4500

Oddam opremljeno, sončno
SOBICO.
Meljska c. 59. 4510

Veliko, čisto
SOBO
oddam eni ali dvema oseba-
ma takoj. Dr. Verstovškova
ul. 6-II, Zidanšek, Pokojnjski
zavod. 4509

Stanovanje

IŠČEMO STANOVANJE:
kuhinjo, sobo in kabinet v
Melju ali bližnji okolici s 1.
septembrom event. pozneje.
Ponudbe na upravo pod »Me-
lje«. 4508

Službo dobi

SPREJME SE UČENCA
za trgovino mehanične stro-
ke. Ponudbe na upravo pod
šifro »Marljiv«. 4504

SLUŽKINJO
(pomivalko) za restavracijo
iščem za takoj. Naslov na
upravi lista. 4495

SLUŠKINJO
za vse, ki zna samostojno
kuhati sprejme mala družina.
Polzve se v trgovini, Alek-
sandrova c. 26. 4507

Službo išče

KROJAŠKI POMOČNIK
išče stalno službo za boljše
delo. Po potrebi imam svoj
šivalni stroj. Naslov v upra-
vi »Večernika«. 4506

15:-

45301-4804
Za suho vreme nemirni deci tepe močne
platnene čevlje. Od vel. 27-34
Din 19.-, od 35-42 Din 25.-

45:-

3962-68800
Visoki čevlji iz močnega
vine z neraztrgljivim in
nepremočljivim gumastim
podplatom. Šolski mladit
v dežju, blatu in snegu neobhodno
potrebni. Vel. 31-34 Din 49.-,
od 35-38 Din 59.-

25:-

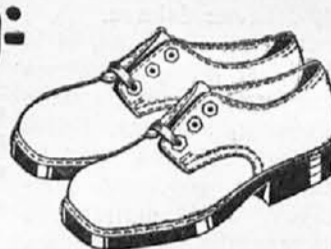

58052-607
Najcenejša in najtrpežnejša obu-
tev za šolske otroke so naši ne-
premočljivi gumasti opanki. Ne-
nadomestljivi za šolsko omladino
v dežju, blatu in snegu. Vel. 31-34
Din 29.-, ženski Din 35.-, moški
Din 39.-

45:-

69:-

3222-48809
Zelo močni deški čevlji s prož-
nim podplatom. Od 31-34 Din
49.-, 35-38 Din 59.-

3622-44700
Polčevlji iz močnega boksa
s trpežnim usnjenim podplatom.
Vel. 32-34 Din 79.-, 35-38 Din 89.-

89:-

4624-44748
Ukusni in močni čevlji. De-
klicam za šolo in ulico. Iz finega
telečjega boksa z močnim usnje-
nim podplatom

79:-

6862-44722
Trpežni in močni, toda lahki, visoki
čevlji za dečke iz rjavega boksa s čvr-
stim usnjenim podplatom. Vel. 31-34
Din 59.-, 35-38 Din 99.-

Bata

Izkušeni fotoamater se izogne eksperi-
mentom, zato izbira filme, ki so se
najbolj obnesli

KODAK VERICHROME in PANATOMIC
Drogerija in fotomanufaktura
Ph. mr. Jos. Vladovič
Maribor, Aleksandrova cesta 9

Lepi pisarniški prostori

v Gosposki ulici se s 1. septembrom 1937
oddajo v najem. Najemna nizka, bližina
do vseh uradov. Naslov pove uprava lista

V najlepši domi svoje mladosti star
31 let nas je včeraj za vedno zapustil
naš ljubljeni soprog, oče, sin itd. gospod

Rajko Gobec

slaščičarski mojster

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo
18. avgusta ob 17. uri iz mrtvašnice na
pokopališče v Studencih.

Studenci pri Mariboru, dne 17. avgu-
sta 1937.

Žalujoča družina Gobec.

**Naročniki kupujte pri naših inseren-
tih ter oglašujte!**

**Kupujte svoje po-
trebščine pri naših
inserentih!**

Oglašujte!

Sportna gibanje

Za stalne nogometne sodnike so bili
prevedeni začasni sodniki Valter Hoba-
cher iz Celja ter Julij Klippstätter, Josip
Kaspar, Erik Peteln in Ivo Klanšček iz
Maribora. Poizkusna doba se je za na-
daljnjih 6 mesecev podaljšala začasnemu
sodniku g. Josipu Koniču iz Maribora.

Tekmovanje za nogometno državno
prvenstvo v ligi se prične v nedeljo 22.
t. m. Razpored tekem je sledeč: v Beo-
gradu: Jugoslavija:Slavija in Bask:Hašk,
v Zagrebu Gradjanski:Jedinstvo in Con-
cordia:Ljubljana ter v Splitu Hajduk:
BSK.

Lahkoatletsko državno prvenstvo se
prične v petek 20. t. m. v Zagrebu in bo
trajalo tri dni. Prijavilo se je 180 tekmo-
valcev. Tekmovanja se bosta udeležila
tudi člana SK Železničarja Franc Podpe-
čan in J. Gujznik. Prireditvev bo obenem
izločilno tekmovalje za balkanske igre,
ki bodo 14 dni pozneje v Bukarešti.

Dve zmagi SK Železničarja. Preteklo
nedeljo je prvo moštvo SK Železničarja
gostovalo v Kranju, kjer je odigralo pri-
jateljsko tekmo proti SK Kranju (bivše-
mu Korotanu), ki se je končala z zmago
Mariborčanov v razmerju 4:1 (2:1). Re-
zerva SK Železničarja pa je odigrala v
Ptuju prijateljsko tekmo s SK Dravo in
je bil rezultat 6:4 za Železničar.

Sodoma in Gomora

70

Ali je bil morda grof Panigaj, baron di
Ratisana in baron di Borghetto?

Je že pravi! Tako se je pisal! In tak je
bil, kakor ta stari gospod tu, samo mlajši
in čednejši!

In Magdalena Hudošpičnica, rojena
Kozamernikova, je hotela stopiti bližje,
ker je bila kratkovidna, da bi si ogledala
grofa Panigaja. Ta pa jo je ljuto porinil
od sebe.

»Pejete ga stran! Vi ste ga ena grda
baba, ki ga nima niente srce, ki ga je
mojega sin prodala kapucinom. O, baba
grda!«

In razprostrl je roke in pritisnil k sebi

Angelika in naslonivši glavo na njegovo
ramo, je bridko zaihtel:

»Oh, mojega povero sin, so te ga pro-
dali kapucinom, oh, so te ga naredili
enega lump, enega pijanec... Ma ti vo-
glio tanto bene... mojega sin...!

Z druge strani pa se je stiskala Mag-
dalena Hudošpičnica k Angeliku in ihteč
prosilala:

»Oh, moj ljubi Nacek, kaj nič ne po-
znaš svoje matere...?«

Toda grof Panigaj ni pustil Magdalene
Hudošpičnice blizu in je tako rentočil na-
njo, da je moral policijski uradnik ener-
gično poseči vmes.

Ko se je končno začelo zasliševanje,
je vse tako gladko šlo, da Angelik sam
ni vedel, kdaj se je iz nevarnega hudo-
delca izpremenil v nedolžnega angelja.
In to ga je naredilo tako prešernega, da
bi bil kmalu zahteval, naj ga policija jav-
no prosi za odpuščanje, ker ga je imela
toliko časa zaprtega. V triumfu je zapu-
stil ob roki grofa Panigaja in Magdalene
Hudošpičnice, rojene Kozamernikove, po-
licijsko poslopje.

Pred hišo se je med grofom in Hudo-
špičnico vnel še oster prepir, kajti grof
ni odnehal od svojega »pejte ga proč,
baba grda!« A temu prizoru je z diplo-
matično spretnostjo naredila konec Adel-
gunda. Prejela je namreč Hudošpičnico
pod roko in jo odpeljala, za kar se ji je
Angelik zahvalil z mnogo obetajočim po-
gledom.

Grof Panigaj se ni več ločil od svoje-
ga sina. Bil mu je dober oče in ustregel
je vsaki njegovi želji, samo dvoje je za-
hteval: da ne sme občevati ne s Hudo-
špičnico, ne z Adelgundo. In Angelik je
vestno vsak dan prelomil to obljubo in
je obiskal, če že ne svoje matere, pa
vsaj Adelgundo, ter pri nji užil sladke
urice ljubezni.

Na dan, ko so morali kapucini zapusti-
ti Ljubljano, pa je Angelik spisal vladno
pismo na gvardijana in mu naznanil spre-
membo, ki se je zgodila z njim, ter spo-
ročil vsem nekdanjim sobratom, da jim
želi vse to, kar žele oni njemu. In to pi-
smo je privezal cerkvenemu mačku na
rep in vse skupaj poslal v samostan, kot
zadnji pozdrav patra Angelika.

KONEC.